

Meg ne vessétek azt, aki szól!

Máté 23,37-39

Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnap

1953. június 14.

Nagyhéten, pár nappal a virágvasárnapi bevonulás után hangzottak el a felolvasott szavak Jézus ajkáról a jeruzsálemi templomban. Fájó szívvel beszél bennük arról, hogy mi lesz a sorsa azoknak, akik elzárkóznak Isten hívása előtt.

1. Isten személyes sértésnek veszi a hívása előtt való elzárkózást. Ez az ige első üzenete a felvetett kérdésre.

Jeruzsálem megvetette azokat, akik Isten hívását tolmácsolták neki. Abnormis, félbolond különcöknek tekintette őket. Egyéniségükben, magatartásukban volt is valami különös. Nem olyanok voltak, mint a többi emberek. Nem olvadtak bele a szürke tömegbe. Mertek mások lenni és mertek más véleményen lenni, mint a többség. Mikor Jeruzsálem népét mindenki az utolsó csepp vérig való ellenállásra tüzelte, Jeremiás azt hirdette: Adjátok meg magatokat! Mikor mindenki utálattal, s gyűlölettel beszélt Heródes háta mögött a házasságtörőről, erőszakos fejedelemről, előtte azonban térdet hajtott, s befogta a száját, Keresztelő János oda mert állni a trón elé, s fejére merte olvasni a bűnét. Ezekben az emberekben volt valami a megszállottságból. Ezért nem lehetett lerázni őket. Nem törődtek azzal, hogy okvetetlenkedő, kellemetlen emberként kezelték őket, nyakasan mentek tovább a maguk útján.

Előbb egy megvető kézlegyintéssel intézték el őket. Nem e világra való, túlzó bolondok! Mikor azonban csak fújták tovább is a mondókájukat, bosszankodva dugták be előttük a fülüket. Mikor azután a bedugott füleken is áthatolt a hatalmas hívó szó, akkor elnémították a prófétákat. Egyszerűen eltették láb alól. Próféták véréit itta a szomjas föld. Némelyiket megkövezték. Ezt a halálos ítéletet az istenkáromlókra szokták kimondani. Isten követéit Isten káromlóinak bélyegezték tehát, s Isten nevében némították el azt, aki Isten nevében jött hozzájuk. Utólag azután, amidőn az idő igazolta a prófétákat, ünnepélyes elégtételt szolgáltatottak emlékükhöz. Sírjuk fölé díszes emlékművet emeltek, jubileumokat rendeztek tiszteletükre. Elítélték azokat, akik valamikor elítélték őket. De csak a halott prófétákkal bántak így. Az élőket ők is megvetették (29-30.v.), s nem hallgattak rájuk.

Jézus azt mondja ezekről az emberekről: „Tehozzád küldettek.” Azok tehát, akik Isten hívását tolmácsolják nekünk, nem a maguk ambíciójából teszik, amit tesznek, nem túlbuzgalomból nem hagynak nekünk békét, hanem Isten követői hozzánk. A követ pedig küldőjét képviseli. Ami vele történik, az a küldővel magával történik. Aki megveti az embert, aki Isten nevében hívja őt, Isten veti meg, mikor a követet megveti. Nem a követet sérti meg vele, hanem magát az Istent. Luk 10,16-ban ezt mondja Jézus a tanítványoknak: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg.”

Nem vagy-e te is prófétagyilkos Jeruzsálem? Nem veded-e meg azt, aki szól hozzád s megtérésre hív az Isten nevében?

2. Isten ítéletet tart azok fölött, akik hívása előtt elzárkóznak, ez az ige második üzenete a felvetett kérdésre.

Jézus ezt mondja a hívó szó előtt elzárkózó Jeruzsálemnek: „Pusztán hagyaték néktek a ti házatok... és mostantól fogva nem látok engem.” Fenyegetésnek hangzik, de már több, mint fenyegetés. Megfogalmazása is azt mutatja, hogy megfellebbezhetetlen ítélet kihirdetése, a történelem is emellett tesz bizonyosságot. Isten végrehajtotta ítéletét. Eszerint az ítélet szerint Isten hívásának visszautasítása romlásba dönti a hazát, az egyházat és az embert. A romlás nem csupán földi pusztulás, a létfeltételek megszűnése. Mindez csak következménye annak, hogy a Messiás visszahúzódik, s eltávozik azoktól, akik nem fogadják be őt. Krisztus az egyetlen igazi létföltétel. Ő az „egy szükséges”. Vele élet virul mindenütt, nélküle pusztaság lesz úrrá a legvirágzóbb élet helyén is. Ebben a pusztaságban azután magára marad az ember. Ezért mondja Jézus: „Pusztán hagyaték néktek a ti házatok”. Néki hagyja, rájuk hagyja a dolgokat. Ha nem hallgat az ember a jó szóra, hát akkor csinálja maga úgy, ahogy jónak látja. A magára hagyott ember azután tönkretesz minden körülötte levőt. Nincs szükség arra, hogy Isten külön büntető intézkedéseket foganatosítson, a magára maradt ember önmagában is elég büntetés.

Azok között a pusztítások között, amiket a magára maradt ember végez, a legborzasztóbb az, amit az egyházban csinál. Pár nappal ezelőtt Jézus még úgy beszélt a virágvasárnapi templomtisztításkor a templomról: az én házam, most már úgy beszél: a ti házatok. A templom még ugyanaz. Jézus szavára földrengés nem teszi romhalmazzá. A következő fejezet elején a tanítványok még büszkén mutogatják Jézusnak a templom hatalmas épületeit, de ez a ház többé már nem az Ő háza. Jézus kijött a templomból (24,1), s ráhagyta azt az emberekre. Nem üdvintézmény többé, csak emberi szervezet. Nem kap többé kinyilatkoztatást. Annak a templomnak, annak

az egyháznak, amelyből kivonult Jézus Krisztus s amelyet ott hagyott az embereknek, nem kell nekiesni csákánynyal. A csákány legfeljebb siettet a halálát, mely külső erőszak nélkül is bekövetkezett volna. A Krisztus nélküli egyház fundamentum nélküli épület. Nem állja a vihart. Összedől, s nagy lesz annak romlása (Máté 7,26-27).

3. Ez az ítélet az Isten hívása elől elzárkózó népen és egyházon teljesen jogos.

Az ítélet szavaiban nem a megsértett Isten önértetes haragja dübörög, hanem a visszautasított mentő szeretet fájdalma panaszkodik. Egy képet használ Jézus: a kotlós képét, s így szól: „Hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen a tyúk egybegyűjti kis csibéit szárnya alá; és te nem akartad”. Gyönyörű kép. Ki tudja, hányszor nézegette el Jézus falusi udvarokon a kotlóst kapargáló kis csibéivel, mikor alkonyat táján magához hívta fürgé kis csibéit, s elült velük valahol, hogy a kis pelyhes jószágok meg ne fázzanak, betakarva őket szárnyaival. Vagy elnézegette, mily csodálatos ösztöne van a tyúkanyónak. Nem néz fel, mégis megérzi a fent kóválygó ragadozót, s riadtan hívja szerteszét szaladgáló csibéit a veszedelem alól szárnyai rejtékébe. Szép falusi idill lenne ez a kép, ha nem lenne rettentő tragédia. A csibéknek ugyanis több eszük van, mint az embereknek. Azok hallgatnak az anyjuk hívó szavára, az ember azonban nem hallgat Isten figyelmeztető, hívó szavára.

Mintha csak ezt mondaná: Én láttam, hogy mi következik: Meg akartalak menteni attól, hogy elpusztuljatok. Figyelmeztettelek, hívtalak szép szóval, ijedt sürgetéssel, fenyegettelek. Mindhiába. Magatokra vessetek, ha elpusztultok! Isten Országában nincs erőszak. Én akartam, ti nem akartátok, s ezzel akartátok botorulni azt, amit én nem akartam. Magatok teszitek magatokat tönkre.

Nincs-e oka Jézusnak rólad is elmondani ugyanezt a panaszos képet?

4. A mi pusztulásunk nem jelenti Isten országának pusztulását is.

Jézus szomorú szavai nem a szomorúság akkordjával fejeződnek be. Mint tornyosuló sötét viharfelhőkön áttörő napsugár, úgy ragyog fel a sötét háttéren a beszéd utolsó mondata: „mígnem ezt mondjátok: Áldott, aki jó az Úrnak nevében!” Tekintete Jeruzsálem pusztulásáról dicsőséges visszajövetelére irányul. Most elzárkóznak hívó szava elől, akkor azonban mindenki meghallja majd a harsona szavát, élők és holtak egyaránt. Jeruzsálem népe és temploma elpusztul, de Isten Országának ügye diadalmasan megy előre. Eljön az Ő országa, de ez a nemzedék kimarad belőle. Jön azonban majd egy másik nemzedék. Az, mint megtisztított nép, örömmel fogja köszönteni őt a régi virágvasárnapi hozsannával. A földi Jeruzsálem eltaszítja Jézust magától, de a mennyi Jeruzsálem majd örömmujjongással fog eléje sietni.

Isten Országa eljön ugyan nélkülünk is, de Isten azt akarja, hogy mihozzánk is eljöjjön, mi is benne legyünk, s ne legyünk kívülmaradottak, mint a balga szüzek. Akarod-e te is? Ha igen, akkor ne vesd meg azt, aki szól és hív téged!

Mindez ugyanis nem elméleti történetbölcselet, hanem a legszemélyesebb kérdés. Jézus nem általános elvet szögez le, hanem konkrét esetről szól. Nem általánosan állapítja meg, hogy aki elzárkózik Isten hívása elől, az elpusztul, hanem Jeruzsálemről mondja, hogy elpusztul, mert megvetette azt, aki hívta. A fenyegetése sem általánosság, hanem egészen konkrét, melyet az idő is igazolt. Nézz hát erre az ígére úgy, mint a legszemélyesebb, neked szóló üzenetre! Hányszor hívott az Úr! Többször, mint Jeruzsálemet. Jeruzsálemet három éven át hívta, téged pedig már keresztséged óta folyton hív. Jöjj! Ne vakmerősködjünk! Aki a földön szólót megveti, az a mennyből szólót veti meg. Vessük jól a szívünkbe az oltári lecke utolsó versét: „Mert ha azok meg nem menekültek, akik a földön szólót megvetették, sokkal kevésbé mi, ha elfordulunk attól, aki a mennyben van” (Zsid 12,25).

Didergős, veszedelmekkel teljes az élet? Jöjj, szaladjunk, bújjunk az Isten védő szárnyai alá s ne engedjük, hogy párnapos ostoba kis csibék megszegényítsenek minket! Ámen.